

TEM Toimialapalvelu

Sote-toimialaraportti ja pk-barometri

Epävarmoista tulevaisuuden näkymistä hyvinvoinnin kasvuun?

Terhi Tevameri

15.11.2018

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

15.11 julkaistavat sote-alaa käsittelevät julkaisut

- Pk-barometri, sote-palvelut syksy 2018
 - Suomen yrittäjät, Finnvera Oyj, TEM ja Taloustutkimus
 - Otostutkimus
- Toimialaraportti, sote-palvelut ja katsaus hyvinvointiin
 - Toimialapäällikön kokoamia
 - Lisäksi kirjoitusosioita myös: BF, Jyväskylän liikunnan, terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen ekosysteemi, TEM Hyte-tiimi
 - Yritysnäkökulma
 - Kokonaisuuden tarkastelu
 - Moninainen lukijakunta

Tilannekuva sote-alan yrityksistä

- Sote-uudistuksen valmistelu on kestänyt pitkään ja elänyt jälleen
 - Aiheuttanut paljon epävarmuutta alan yrityksissä
- Uusi toimintaympäristö kaikille alan toimijoille
- Pk-barometrin mukaan sote-alan yleiset suhdannenäkymät ovat koko maata ja vertailutoimialoja heikommat
 - 31 % vastaajista arvioi suhdannenäkymien parantuvan lähimmän vuoden aikana, 59 % pysyvän ennallaan ja 10 % heikentyvän
 - Heikentyneet kevään arvioista
 - Odotukset investointien arvon kasvusta sote-alalla selvästi negatiiviset (saldoluku -9)
 - Alan yritysten vakavaraisuustunnusluvut hyvät (toimialaraportti), mutta kertooko se osaltaan, että ei uskalleta investoida?
- Mikä on tulevaisuuden sote-alan yritys?

Tilannekuva sote-alan yrityksistä

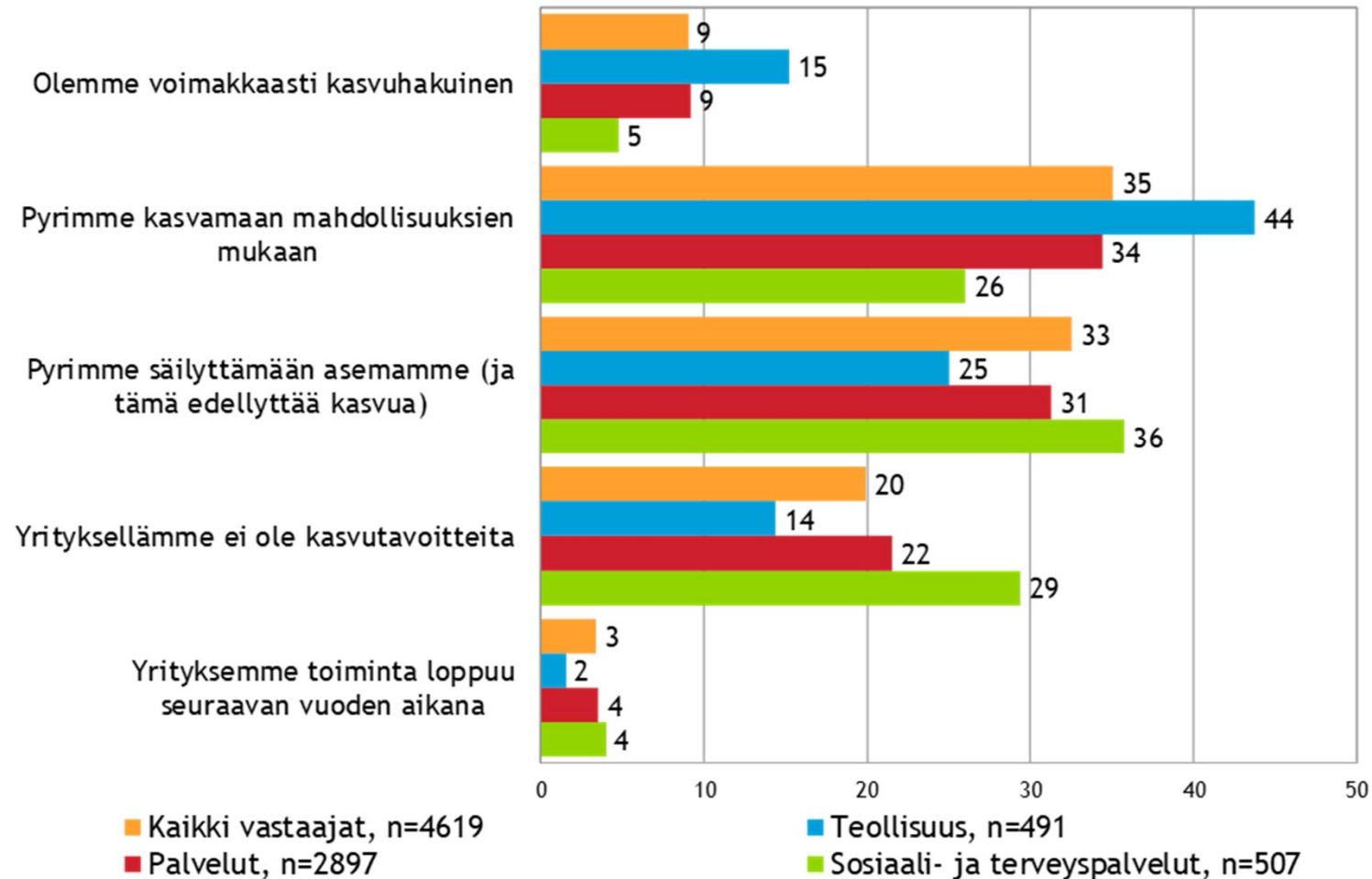

- Sote-alan yritysten määrä on noussut hieman (55:llä) vuodesta 2016 vuoteen 2017(e), ollen nyt yhteensä 18 478
 - Muutoksia kaikissa kokoluokissa, alatoimialoittain eroja
 - Suurten yritysten määrä kasvanut viime vuosina, ollen vuonna 2017 yhteensä 42
 - Henkilöstömäärä myös kasvanut reippaasti alan yrityksissä, henkilöstömäärän ollessa 75 168
 - kasvua erityisesti suurissa yrityksissä
 - Maakunnittaisissa tarkasteluissa eroja, millaista kehitystä on tapahtunut eri kokoisissa yrityksissä
 - Mielenkiintoista olisi saada lisää tietoa esimerkiksi siihen, mitkä asiat vaikuttavat erikokoisten yritysten määrien lisääntymiseen tai vähenemiseen eri alueilla

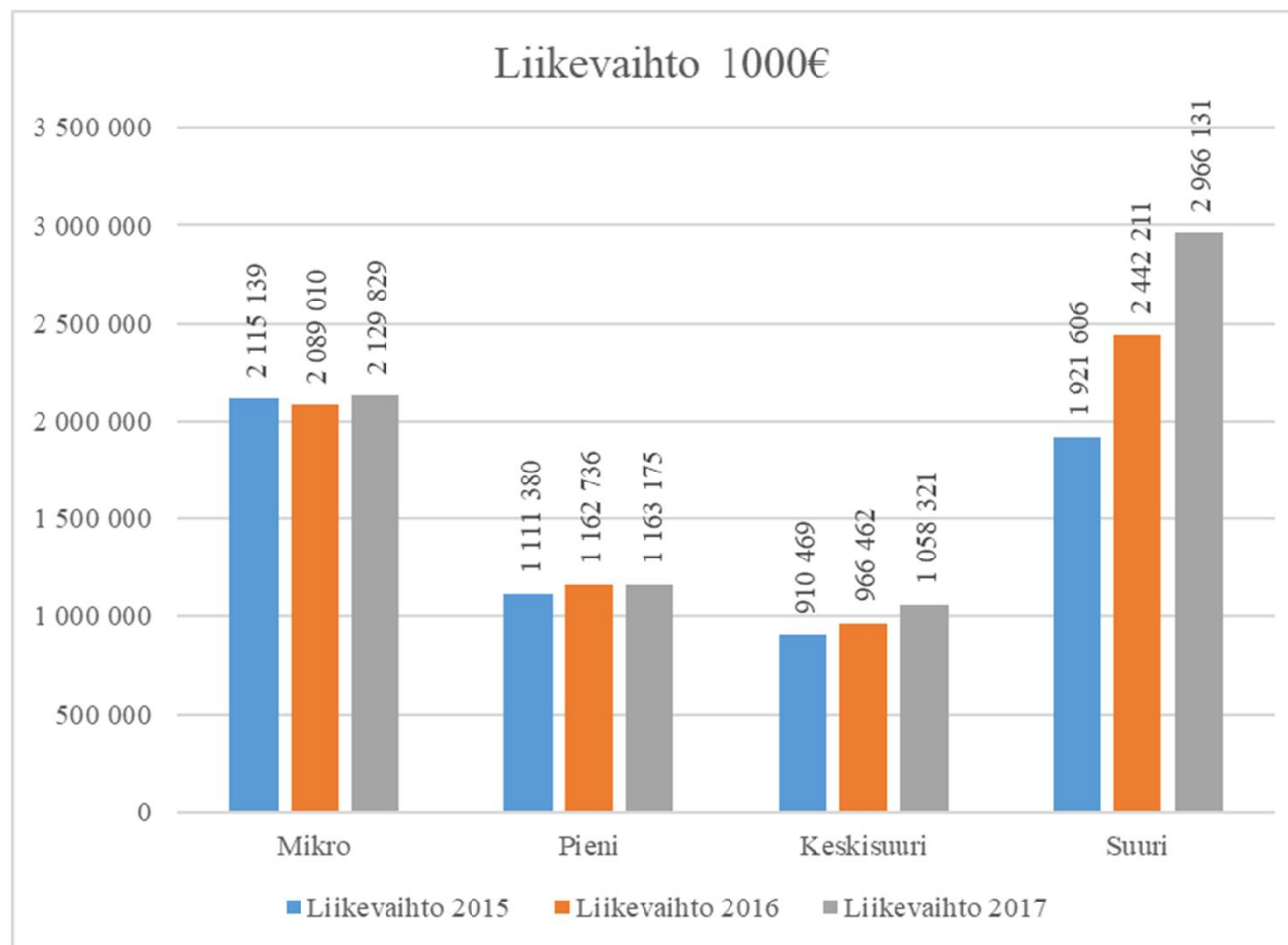
Ymmärrys eri kokoisista yrityksistä sote-toimialalla

Yritysten kasvuhakuisuus (Lähde: Pk-barometri, sote-palvelut, syksy 2018)

Tilannekuva sote-alan yrityksistä (Toimialaraportti, tilastokeskus)

Uusia innovaatioita tarvitaan

Arvio työmarkkinatilanteesta seuraavan puolen vuoden aikana

Sosiaalityön erityisasiantuntijat

Syyskuu 2016

Syyskuu 2018

- Paljon pulaa hakijoista
- Pulaa hakijoista
- Tasapaino
- Liikaa hakijoita
- Paljon liikaa hakijoita

Lähde: Annonointibarometri

Sote-alan monta markkinaa

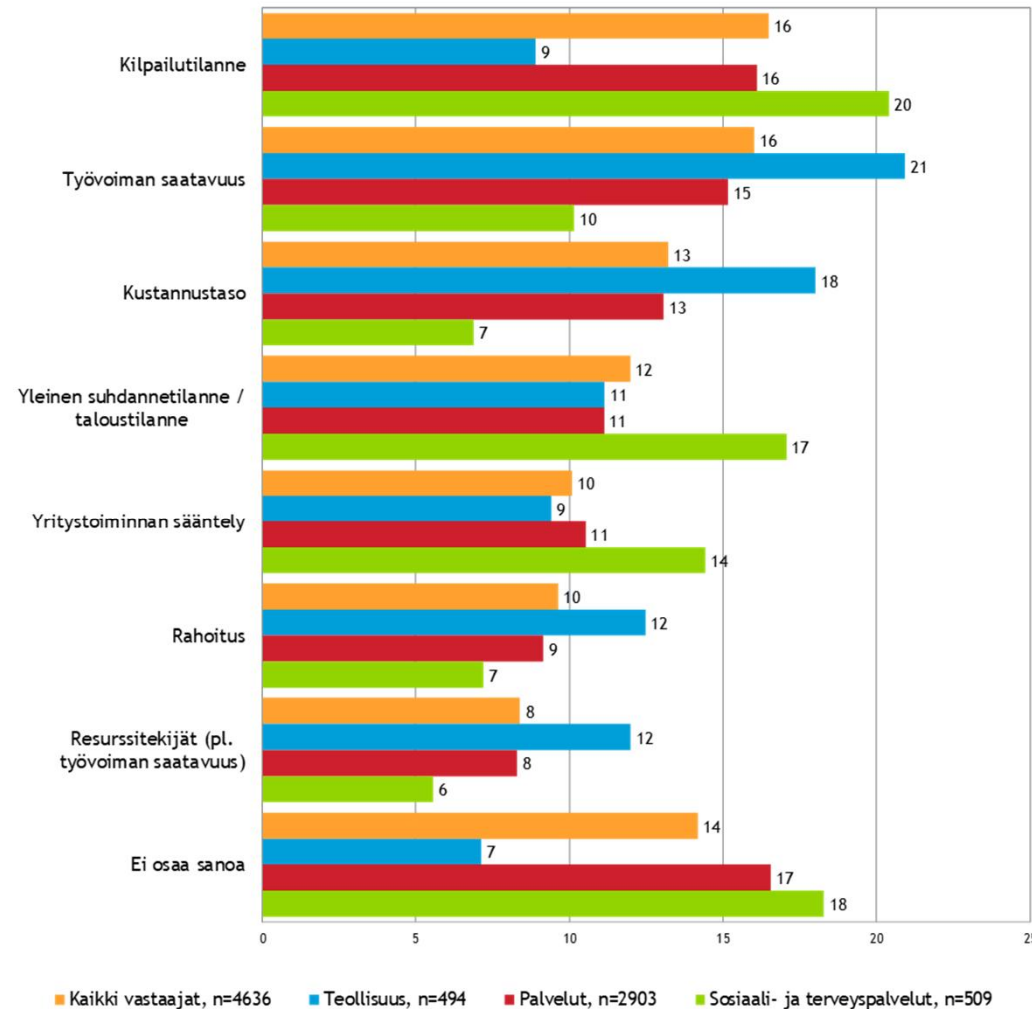
- Toimialaraportissa markkinat jaoteltu seuraavasti: julkisen kysynnän aikaansaamat markkinat, yksityisen kysynnän aikaansaamat markkinat, innovaatioiden aikaansaamat markkinat, kansainvälisen kysynnän aikaansaamat markkinat
 - Toimivat eri logiikalla, esim. valinnanvapausmarkkinan myötä yritykset vahvemmasi osaksi julkisesti rahoitettua palvelujärjestelmää à erilaisia vaatimuksia yrityksille
 - Kotimarkkina ja vientimarkkina osa samaa kuvaa, millä mekanismeilla edistää molempia?

Markkinaymmärrys keskiössä

- Valinnanvapautta ei synny, mikäli ei synny markkinaa!
 1. Markkinat syntyvät pääosin alueellisesti, mutta myös yli aluerajojen
 2. Markkinat syntyvät myös alatoimialoittain, ovat keskenään hyvin erilaisia (esim. kannustemekanismissien luominen)
 3. Markkinat elävät koko ajan
 4. Mitä pitäisi tehdä nyt?
 5. Miten saada oikea ja riittävä tilannekuva markkinoista ja niissä tapahtuvista muutoksista?
 6. Miten taata osaaminen ja riittävä tietopohja markkinoiden ymmärtämiseen?
 - Toimialan ominaispiirteiden huomioiminen tilastotiedon tulkinnassa (ALV, ammatinharjoittajuus, kirjanpitokäytänteet)
 - Mistä saa tukea ja neuvoa?
 7. Ei riitä, että tarkastellaan vaan palveluntuottajia, vaan pitää tarkastella kokonaismarkkinaa ja siellä tapahtuvia muutoksia
 - Miten muutoin saadaan kuva valinnanvapauden toteutumisesta ja uusista, vaikuttavimmista innovaatioista?
- Muiden markkinoiden huomioiminen ja edistäminen

Pk-yritysten pahimmat kehittämisen esteet, %, (Lähde: pk-barometri, sote-palvelut, syksy 2018)

Elinkeinoelämän ja sote-palvelujärjestelmän yhteensovittaminen

- Uudenlaiset ohjausmekanismit, vuoropuhelu ja yhteiskehittäminen
 - Järjestäjän rooli orkesteroida alueen osaaminen, resurssit ja verkostot kohti yhteistä päämäärää (esim. hyvinvoinnin kasvu)
 - Kumppanuudet ja yritysten uudenlaiset verkostomaiset organisointimallit, palveluintegraattorit ja alustatalous
- Arvonluonnin logiikka
 - Arvoverkot
 - Pitäisi ylipäätään keskustella enemmän arvoista ja päämääristä strategisena tavoitteena sekä sovittaa yritystoiminnan päämäärät tähän kokonaisuuteen (esim. kannustinmekanismit)
- Toimialarajat ylittävä yhteistyö
 - Teknologia toimivaksi ja arvoa tuottavaksi osaksi palveluja
 - innovaatioekosysteemit

Mihin nyt pitäisi keskittyä?

- Millaisia foorumeita, toimintamalleja ja mekanismeja nyt tarvitaan, jotta voimme luoda yhä parempia ja vaikuttavampia sekä erilaisten asiakkaiden tarpeisiin sopivia palveluja
 - Sektori- ja toimialarajat ylittävä yhteistyö, kumppanuudet, ekosysteemit
 - Alueellisten tarpeiden ja erojen huomioon ottaminen
- Tarvittavan osaamisen ja valmiuksien hankkimiseen – samankaltaisia tarpeita kaikilla sektoritahoilla
- Yritysten mukaan ottaminen yhteiskehittämiseen
- Kattava tietopohja markkinoista toiminnan kehittämisen tueksi
- Uudet tavat tehdä työtä ja yhteistyötä
- Hyvinvoinnin kasvusta Suomeen uusi nousu- ja vientiala

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

SITRA

Kiitos!

terhi.tevameri@ely-keskus.fi

Yhteistyöllä näkemyksestä menestykseen

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

**BUSINESS
FINLAND**

tukes
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto